

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

DIREKTORAT ZA SISTEM DAVČNIH,
CARINSKIH IN DRUGIH JAVNIH PRIHODKOV

Župančičeva 3, p.p.644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 67 17

F: 01 369 67 19

**ANALIZA PODATKOV IZ OBRAČUNOV AKONTACIJE DOHODNINE IN
DOHODNINE OD DOHODKOV DOSEŽENIH Z OPRAVLJANJEM DEJAVNOSTI V
LETU 2016**

Pripravil:
Sektor za analize in koordinacijo davčne politike

Vsebina

Povzetek	3
1. Osnovno o dohodku iz dejavnosti in pravna podlaga	4
1.1 Davčna osnova	4
1.1.1 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ..	4
1.1.2 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov	5
2. Analiza obračunskih podatkov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov, doseženih z opravljanjem dejavnosti za leto 2016	6
2.1 Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov	7
2.1.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po SKD dejavnostih	7
2.1.2 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov po prihodkovnih razredih	8
2.1.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev z normiranimi odhodki	8
2.2 Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov	9
2.2.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po SKD dejavnostih	9
2.2.2 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov po prihodkovnih razredih	10
2.2.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev z dejanskimi odhodki	11
2.2.4 Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	11
2.2.5 Efektivna davčna stopnja	12
3. Zavezanci, ki so vstopili v sistem v letu 2016	14
4. Priloge	15

Povzetek

- V letu 2016 je 108.934 zavezancev oddalo 109.864 obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Od tega 38.029 zavezancev ugotavljalo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, njihova davčna obveznost pa je znašala 32,7 mio evrov. 70.905 zavezancev je ugotavljalo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, skupaj so ti zavezanci plačali 53,9 mio evrov davka.
- Število zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, postopoma pada (za 13,4 % v letu 2016 glede na 2014), na drugi strani pa število zavezancev, ki so ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, narašča (kar za 88,6 % v letu 2016 glede na 2014).
- Največ zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, je opravljalo dejavnost gradbeništva; teh je bilo 10.650 (14,9 % vseh z dejanskimi odhodki). Nekoliko manj, 10.359 zavezancev oz. 14,5 % vseh na dejanskih odhodkih, jih je opravljalo dejavnost trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil, sledijo še strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti z 12,7 % vseh zavezancev z dejanskimi odhodki.
- Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, močno izstopajo strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, od koder je bilo kar 29,2 % (11.2017 zavezancev) glede na vse oddane obračune na podlagi normiranih odhodkov v letu 2016. Iz kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnosti je bilo 4.127 zavezancev, kar predstavlja 10,8 % vseh normirancev, sledijo še informacijske in komunikacijske dejavnosti z 9,3 % zavezancev glede na vse z normiranimi odhodki.
- V letu 2016 je bilo glede na statusno pravno obliko kar 94.964 samostojnih podjetnikov posameznikov, kar predstavlja 86,4 % glede na vse obračunske zavezance.
- Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave je za leto 2016 uveljavilo 17.702 zavezancev (24,8 % glede na vse z dejanskimi odhodki) v skupni višini okrog 85 mio evrov, kar je 4,6 % manj kot leta 2014. V povprečju so torej ti zavezanci znižali davčno osnovo za 4.801 evrov. Največji delež v celotnih olajšavah je s 74,6 % predstavljal olajšava za zaposlovanje, ki jo je uveljavljalo 10.772 zavezancev, preko pokrivanja izgub pa je za skupno 12,9 mio evrov zmanjšalo davčno osnovo 5.071 zavezancev. Najbolj se je znižalo koriščenje olajšave za investiranje in sicer za 3,6 mio evrov.
- Povprečna efektivna davčna stopnja, izražena z razmerjem med davčno obveznostjo in davčno osnovo, je v letu 2016 znašala 4,1 % za zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov.
- Novih zavezancev, ki so oddali obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, je bilo v letu 2016 15.277. Od tega je bilo 9.589 zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, ustvarili so okrog 127 mio evrov prihodkov in plačali 5,1 mio evrov davka. Zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, je bilo 5.688, ustvarili so okrog 105 mio evrov prihodkov in plačali približno 1 mio evrov davka.

1. Osnovno o dohodku iz dejavnosti in pravna podlaga

V skladu z Zakonom o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15 in 63/16) se za dohodek iz dejavnosti šteje dohodek, dosežen z opravljanjem vsake podjetniške, kmetijske, gozdarske, poklicne ali druge neodvisne samostojne dejavnosti. Bistvena elementa, na katerih temelji opredelitev dohodka iz dejavnosti, sta, da se dejavnost opravlja trajno (o opravljanju dejavnosti ne moremo govoriti, če gre za enkraten ali občasen posel) in da se opravlja neodvisno oziroma samostojno (zavezanci opravljajo dejavnost za svoj račun, v svojo korist, na svojo odgovornost ter za obveznosti iz naslova opravljanje dejavnosti jamčijo z vsem svojim premoženjem). Zavezanec za dohodek iz dejavnosti je fizična oseba, ki opravlja dejavnost. Sem sodijo poleg samostojnih podjetnikov posameznikov tudi druge fizične osebe, ki prigrasijo opravljanje dejavnosti na podlagi drugih predpisov (npr. notarji, odvetniki, novinarji).

1.1 Davčna osnova

Davčna osnova se od dohodkov iz dejavnosti ugotavlja na dva načina:

- I. z upoštevanjem dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov;
- II. z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

1.1.1 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov

Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, je davčna osnova dobiček, ki se ugotovi tako, da se od prihodkov, ustvarjenih v koledarskem letu, odštejejo odhodki. Za ugotavljanje prihodkov in odhodkov se uporablja poleg ZDoh-2 tudi predpis o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb. Po določilih tega zakona se pri ugotavljanju dobička priznavajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida v skladu s predpisi oziroma računovodskimi standardi.

V skladu z določbami od 61. do 66. člena ZDoh-2 lahko zavezanci uveljavljajo davčne olajšave, ki zmanjšujejo davčno osnovo. Določanje davčne osnove in davčnih olajšav za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, je v ZDoh-2 v načelu vezano na rešitve v Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO).

➤ Davčne olajšave

Davčni zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, lahko zmanjšujejo svojo davčno osnovo in uveljavljajo davčne olajšave, vendar največ do višine svoje davčne osnove. Pri tem izpostavljamo, da neizkoriščen del olajšav za investiranje, za vlaganja v raziskave in razvoj, za zaposlovanje in za donacije lahko uveljavljajo tudi v naslednjih davčnih obdobjih. Veljavne davčne olajšave za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, so tako po vsebini kot po velikosti izenačene z davčnimi olajšavami za pravne osebe po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb. Tako lahko v skladu z določbami ZDoh-2 zavezanci uveljavljajo davčne olajšave, ki zavezancu zmanjšujejo davčno osnovo, in sicer lahko zavezanec zmanjša svojo davčno obveznost z:

- uveljavljanjem olajšave za investiranje
- za vlaganja v raziskave in razvoj,
- za zaposlovanje,
- za zaposlovanje invalidov,
- za zavezanca invalida,
- za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju,
- za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje,
- za donacije
- Olajšava za zaposlovanje (regijska ugodnost)
- Olajšava za investiranje (regijska ugodnost)

➤ Izračun akontacije dohodnine

Akontacija dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti se za posamezno davčno leto izračuna od davčne osnove, upošteva vse zmanjšanja in povečanja davčne osnove ter z vsemi davčnimi olajšavami, vključno s posebnima davčnima olajšavama za novinarje, kulturne delavce in športnike na podlagi stopenj iz dohodninske lestvice. Zavezanci lahko uveljavljajo tudi splošno olajšavo, dodatno splošno olajšavo in posebno olajšavo za vzdrževane družinske člane¹. Obenem lahko zavezanci uveljavljajo tudi olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje v primeru, če zase plačujejo premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja.

Tabela 1: Lestvica za odmero dohodnine za leto 2016:

Če znaša neto letna davčna osnova v eurih		Znaša dohodnina v eurih	
Nad	Do		
	8.021,34		16 %
8.021,34	20.400,00	1.283,41	+ 27 % nad 8.021,34
20.400,00	70.907,20	4.625,65	+ 41 % nad 20.400,00
70.907,20		25.333,60	+ 50 % nad 70.907,20

Vir: Zakon o dohodnini.

Tabela 2: Splošna olajšava za leto 2016

Če znaša skupni dohodek v eurih		Znaša splošna olajšava v eurih
Nad	Do	
	10.866,37	6.519,82
10.866,37	12.570,89	4.418,64
12.570,89		3.302,70

Vir: Zakon o dohodnini.

Na podlagi zadnjega davčnega obračuna se določi tudi predhodna akontacija dohodnine, ki se v tekočem davčnem letu plačuje:

- v mesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije presega 400 evrov) ali
- v trimesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije ne presega 400 evrov).

1.1.2 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov

Zavezanci lahko takšen način ugotavljanja davčne osnove prigrasijo davčnemu organu, če njihovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, v davčnem letu pred tem davčnim letom, ne presegajo 50.000 evrov ali če v davčnem letu pred tem davčnim letom njihovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodstvu, ne presegajo 100.000 evrov in je bila pri njih v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno in neprekinjeno najmanj pet mesecev zavarovana vsaj ena oseba za polni delovni čas.

Zavezanci ugotovijo davčno osnovo na način, da od ustvarjenih prihodkov odštejejo normirane odhodke v višini 80 % prihodkov. Pri ugotavljanju davčne osnove se upošteva prihodke ob njihovem nastanku (tj. fakturirana realizacija). Dohodnina od dohodka iz dejavnosti se odmeri po 20 % davčni stopnji in se šteje kot dokončen davek. Zavezanci pri izračunu dohodnine ne smejo uveljavljati davčnih

¹ Rezidentom, ki vzdržujejo družinske člane, se prizna zmanjšanje letne davčne osnove, ki znaša:

1. za prvega vzdrževanega otroka 2.436,92 evrov letno,
2. za drugega vzdrževanega otroka 2.649,24 evrov letno
3. za tretjega vzdrževanega otroka 4.418,54 evrov letno
4. za četrtega vzdrževanega otroka 6.187,85 evrov letno
5. za petega vzdrževanega otroka 7.957,14 evrov letno
6. za vsakega nadaljnjega vzdrževanega otroka se višina olajšave poveča za 1.769,3 evrov letno, glede na višino olajšave za predhodnega otroka
7. za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo 8.830,00 evrov letno;

olajšav, ki jih sicer lahko uveljavljajo zavezanec, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov.

➤ Izračun akontacije dohodnine

V primeru, da zavezanec ugotavlja svojo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, ugotavlja in izračuna akontacijo dohodnine kot davčni odtegljaj v obračunu davčnega odtegljaja (REK obrazec). To pomeni, da zavezanec ob izpolnjevanju pogojev davčnemu organu predloži zahtevo za takšen način ugotavljanja davčne osnove in pridobi potrdilo. V primeru, da dohodek iz dejavnosti izplača oseba, ki ni plačnik davka, akontacijo dohodnine od dohodka iz dejavnosti ugotovi davčni organ na podlagi napovedi davčnega zavezanca.

2. Analiza obračunskih podatkov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov, doseženih z opravljanjem dejavnosti za leto 2016

Tabela 3: Osnovni podatki iz obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti v letu 2016

Zneski so v mio evrih

Postavka	Zavezanec, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov		Zavezanec, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov		Skupaj	
	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek
Št. predloženih obračunov DDD	71.477		38.387		109.864	
Št. zavezancev za DDD	70.905		38.029		108.934	
DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI	68.709	5.413,9	36.566	818,7	105.275	6.232,6
DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	70.625	4.965,5	36.566	655,0	107.191	5.620,5
DAVČNA OSNOVA	57.609	502,7	36.557	163,8	94.166	666,5
DAVČNA IZGUBA	12.984	52,0		0,0	12.984	52,0
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	17.702	85,0		0,0	17.702	85,0
OSNOVA ZA DOHODNINO	56.430	417,7	36.557	163,8	92.987	581,5
Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za doh (splošna olaj., olaj. za vzdrževane družinske člane,..)	48.486	215,8		0,0	48.486	215,8
AKONTACIJA DOH	26.465	54,1	36.550	32,8	63.015	86,8
DAVČNA OBVEZNOST	26.460	53,9	36.496	32,7	62.956	86,6

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Zavezanec, ki so v letu 2016 ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, so celotno davčno osnovo preko davčnih olajšav znižali za 85 mio evrov, kar predstavlja okrog 17 % davčne osnove. Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za dohodnino, med katere štejemo splošno olajšavo, olajšavo za vzdrževane družinske člane ter olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje zavezanca, so zmanjšale davčno osnovo za okrog 216 mio evrov (42,9 % celotne davčne osnove). Davčno izgubo v višini 52 mio evrov je izkazalo 12.984 zavezancev (18,2 % vseh, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov).

38.029 zavezancev (34,9 %), ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, je izkazalo davčno osnovo v višini okrog 164 mio evrov in plačalo 32,7 mio evrov davka.

2.1 Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov

Možnost ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov je opsijska. Odločitev o načinu ugotavljanja davčne osnove (dejanski prihodki in odhodki ali dejanski prihodki in normirani odhodki) je na posameznem zavezancu, ki izpolnjuje pogoje, pri čemer se odloča, katera od zakonskih opcij je z vidika njegovega poslovanja bolj sprejemljiva.

2.1.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po SKD dejavnostih

Tabela 4: SKD področje zavezancev z normiranimi odhodki v letu 2016

Naziv SKD	Št. obrač.	Davčni prihodki	Davčni odhodki	zneski v mio evrih
				Davčna obveznost
KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	1.110	12,8	10,2	0,5
RUDARSTVO	14	0,1	0,1	0,0
PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	2.947	51,2	41,0	2,0
OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM	329	3,8	3,1	0,2
OSKRBA Z VODO; RAVNANJE Z ODPLAKAMI IN ODPADKI	22	0,7	0,6	0,0
GRADBENIŠTVO	1.461	31,2	25,0	1,3
TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	2.230	51,7	41,3	2,1
PROMET IN SKLADIŠČENJE	726	15,7	12,5	0,6
GOSTINSTVO	2.766	34,7	27,8	1,4
INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	3.583	97,5	78,0	3,9
FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	355	10,9	8,8	0,4
POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI	476	12,1	9,7	0,5
STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	11.207	313,9	251,1	12,5
DRUGE RAZNOVRSTNE POSLOVNE DEJAVNOSTI	2.466	38,6	30,9	1,5
DEJAVNOST JAVNE UPRAVE IN OBRAMBE; DEJAVNOST OBVEZNE SOCIALNE VARNOSTI	23	0,3	0,2	0,0
IZOBRAŽEVANJE	2.024	29,8	23,8	1,2
ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	1.223	28,5	22,8	1,1
KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	4.127	65,5	52,4	2,6
DRUGE DEJAVNOSTI	1.288	19,5	15,6	0,8
DEJAVNOST GOSPODINJSTEV Z ZAPOSLENIM HIŠNIM OSEBJEM; PROIZVODNJA ZA LASTNO RABO	3	0,0	0,0	0,0
DEJAVNOST EKSTERITORIALNIH ORGANIZACIJ IN TELES	7	0,1	0,1	0,0
SKUPAJ	38.387	818,7	655,0	32,7

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov močno izstopajo strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, kjer je bilo kar 29,2 % (11.2017 zavezancev) glede na vse oddane obračune na podlagi normiranih odhodkov v letu 2016. V kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih je bilo 4.127 zavezancev, kar predstavlja 10,8 % vseh normirancev, sledijo še informacijske in komunikacijske dejavnosti z 9,3 % zavezancev glede na vse z normiranimi odhodki.

2.1.2 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov po prihodkovnih razredih

Tabela 5: Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po prihodkovnih razredih

Zneski so v evrih

Razred prihodkov	Št. zavez.	Delež	Davčni prihodki	Davčna obveznost
brez prihodkov	1.848	5%	0,0	0,0
od 1 do 5.000	8.193	21%	19,3	0,8
od 5.000 do 10.000	5.540	14%	40,8	1,6
od 10.000 do 15.000	4.315	11%	53,5	2,1
od 15.000 do 20.000	3.616	9%	63,1	2,5
od 20.000 do 25.000	2.812	7%	62,9	2,5
od 25.000 do 30.000	2.165	6%	59,3	2,4
od 30.000 do 35.000	1.725	4%	55,9	2,2
od 35.000 do 40.000	1.517	4%	56,8	2,3
od 40.000 do 45.000	1.457	4%	61,9	2,5
od 45.000 do 50.000	2.516	7%	121,0	4,8
od 50.000 do 55.000	354	1%	18,5	0,7
od 55.000 do 60.000	302	1%	17,4	0,7
nad 60.000	2.027	5%	188,3	7,5
Skupaj	38.387	100%	818,7	32,7

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

Med zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, je bilo kar 5 % takšnih brez prihodkov, s prihodki do 5.000 evrov je bilo 21 %. Gledano skupaj pa je prihodke do 15.000 evrov ustvarilo kar 51 % normirancev.

2.1.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev z normiranimi odhodki

Tabela 6: Normiranci glede na statusno obliko opravljanja dejavnosti

zneski so v evrih

Vrsta statusne oblike	Št. zavezancev	Delež	Davčna obveznost
Samostojni podjetnik posameznik sp	30.283	78,9%	27.735.178,7
Nosilec dopolnilne dej. Na kmetiji	2.399	6,2%	825.354,2
Samostojni kulturni ustvarjalec	2.098	5,5%	1.161.819,0
Druga fizična oseba	857	2,2%	529.651,5
Registriran sobodajalec	957	2,5%	355.297,1
Zdravnik, zobozdravnik, zasebni zdr.del.	164	0,4%	294.554,1
Evidentiran odvetnik	369	1,0%	824.709,1
Poklicni športnik	572	1,5%	516.576,3
Zasebni športni delavec	256	0,7%	166.970,3
Samostojni novinar	193	0,5%	139.593,9
Osebo dopolnilno delo	63	0,2%	27.015,3
Neznan podatek	43	0,1%	37.500,5
Proizvajalec električne energije	89	0,2%	25.833,7
Notar	3	0,0%	16.689,7
Zasebni izvajalec raziskovalec	24	0,1%	29.805,7
Izvršitelj	2	0,0%	3.112,9
Evidentiran detektiv	5	0,0%	3.250,9
Morski ribič	1	0,0%	342,7
Zasebni učitelj oziroma vzgojitelj	4	0,0%	2.558,6
Sodni izvedenec oz. sodni cenilec	4	0,0%	2.964,3
Kmečko gospodinjstvo	1	0,0%	43,5
Skupaj	38.387	100,0%	32.698.822

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

V letu 2016 je bilo od skupno 38.387 normirancev (Tabela 6) kar 30.283 samostojnih podjetnikov posameznikov; to predstavlja 78,9 % vseh normirancev. Nosilcev dopolnilne dejavnosti na kmetiji je bilo 2.399 (6,2 %), medtem ko je bilo samostojnih kulturnih ustvarjalcev 2.098 (5,5 %).

2.2 Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov

Davčna osnova je v tem primeru dobiček, ki se ugotavlja kot razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki. Od ugotovljene davčne osnove, tj. dobička, morajo zavezanci plačati akontacijo dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Osebe z dejavnostjo, ki ugotavljajo davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, morajo voditi poslovne knjige.

2.2.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po SKD dejavnostih

Tabela 7: SKD področje zavezancev na dejanskih prihodkih in dejanskih odhodkih

zneski v mio evrih

Naziv SKD	Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov			
	Št. obrač.	Davčni prihodki	Davčni odhodki	Davčna obveznost
KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	2.335	217	208	0,9
RUDARSTVO	27	7	7	0,1
PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	8.844	914	842	9,0
OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM	619	23	22	0,1
OSKRBA Z VODO; RAVNANJE Z ODPLAKAMI IN ODPADKI	68	5	5	0,1
GRADBENIŠTVO	10.650	830	765	5,5
TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	10.359	1.142	1.088	6,6
PROMET IN SKLADIŠČENJE	4.898	782	725	5,1
GOSTINSTVO	5.925	486	458	3,8
INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	2.284	65	55	0,8
FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	771	21	18	0,2
POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI	434	20	18	0,3
STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	9.049	375	313	10,2
DRUGE RAZNOVRSTNE POSLOVNE DEJAVNOSTI	2.972	112	99	1,1
DEJAVNOST JAVNE UPRAVE IN OBRAMBE; DEJAVNOST OBVEZNE SOCIALNE VARNOSTI	32	1	1	0,0
IZOBRAŽEVANJE	2.000	39	33	0,4
ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	1.857	156	120	8,1
KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	2.620	56	47	0,5
DRUGE DEJAVNOSTI	5.721	158	137	1,2
DEJAVNOST GOSPODINJSTEV Z ZAPOSLENIM HIŠNIM OSEBJEM; PROIZVODNJA ZA LASTNO RABO	7	0	0	0,0
DEJAVNOST EKSTERITORIALNIH ORGANIZACIJ IN TELES	5	5	6	0,0
SKUPAJ	71.477	5.414	4.965	53,9

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

Iz tabele 7 lahko ugotovimo, da je največ zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, opravljalo dejavnost gradbeništva; teh je bilo 10.650 (14,9 % vseh z dejanskimi odhodki). Nekoliko manj, 10.359 zavezancev oz. 14,5 % vseh na dejanskih odhodkih, jih je opravljalo dejavnost trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil, sledijo še strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti z 12,7 % vseh zavezancev z dejanskimi odhodki.

2.2.2 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov po prihodkovnih razredih

Tabela 8: Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po prihodkovnih razredih

Zneski so v mio evrih

Razred prihodkov	Št. zavez.	Delež	Davčni prihodki	Davčna osnova	Davčna obveznost
brez prihodkov	2.899	4%			
od 1 do 5.000	7.819	11%	18,5	2,2	0,1
od 5.000 do 10.000	6.601	9%	49,2	8,0	0,3
od 10.000 do 15.000	6.630	9%	82,7	17,2	0,4
od 15.000 do 20.000	6.101	9%	106,5	23,1	0,5
od 20.000 do 25.000	5.051	7%	113,3	23,4	0,7
od 25.000 do 30.000	4.027	6%	110,4	20,7	0,8
od 30.000 do 35.000	3.163	4%	102,4	17,5	0,8
od 35.000 do 40.000	2.767	4%	103,6	16,8	0,9
od 40.000 do 45.000	2.368	3%	100,5	14,8	0,9
od 45.000 do 50.000	2.280	3%	108,5	15,3	0,9
od 50.000 do 55.000	1.405	2%	73,7	9,7	0,7
od 55.000 do 60.000	1.282	2%	73,6	9,7	0,7
nad 60.000	19.084	27%	4.370,9	324,3	46,3
Skupaj	71.477	100%	5.413,9	502,7	53,9

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

Tabela 8 pokaže, da je kar 27 % (19.084) zavezancev na dejanskih odhodkih ustvarilo prihodke nad 60.000 evrov, njihova davčna obveznost je znašala 46,3 mio evrov, kar predstavlja okrog 86 % celotne davčne obveznosti, ki so jo plačali zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov. Zavezancev s prihodki do 5.000 evrov je bilo 15 % (10.718) od tega 4 % brez prihodkov.

2.2.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev z dejanskimi odhodki

Tabela 9: Statusno pravna oblika zavezancev z dejanskimi odhodki

Zneski so v mio evrih

Vrsta statusne oblike	Št. zavezancev	Delež	Davčni prihodki	Davčna obveznost
Samostojni podjetnik posameznik sp	64.681	90,5%	4.828,1	38,0
Nosilec dopolnilne dej. Na kmetiji	1.906	2,7%	103,1	0,5
Druga fizična oseba	1.203	1,7%	111,4	0,5
Zdravnik, zobozdravnik, zasebni zdr.del.	1.034	1,4%	126,2	7,2
Evidentiran odvetnik	712	1,0%	58,5	3,7
Samostojni kulturni ustvarjalec	598	0,8%	10,8	0,1
Poklicni športnik	359	0,5%	10,8	0,3
Registriran sobodajalec	252	0,4%	4,5	0,1
Zasebni športni delavec	175	0,2%	3,1	0,0
Samostojni novinar	112	0,2%	2,6	0,0
Osebnno dopolnilno delo	107	0,1%	2,8	0,0
Neznan podatek	79	0,1%	6,2	0,0
Registriran lekarnar	78	0,1%	119,0	1,1
Notar	71	0,1%	19,9	2,3
Izvršitelj	33	0,0%	4,5	0,1
Zasebni izvajalec raziskovalec	27	0,0%	0,8	0,0
Evidentiran detektiv	18	0,0%	0,3	0,0
Proizvajalec električne energije	15	0,0%	0,2	0,0
Morski ribič	9	0,0%	0,0	0,0
Registriran veterinar	3	0,0%	0,9	0,0
Druge oblike poslovnih subjektov	1	0,0%	0,1	0,0
Kmečko gospodinjstvo	1	0,0%	0,1	0,0
Obratovalnica	1	0,0%	0,1	0,0
Podružnica s.p.	1	0,0%	0,0	0,0
Zasebni učitelj oziroma vzgojitelj	1	0,0%	0,0	0,0
SKUPAJ	71.477	100,0%	5.413,9	53,9

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

Izmed 71.477 zavezancev na dejanskih odhodkih jih je bilo kar 90,5 % vpisanih v razvid samostojnega podjetnika posameznika. Sledijo nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji, teh je bilo 2,7 % oz. 1.906 zavezancev.

2.2.4 Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave

Davčni zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, lahko zmanjšujejo svojo davčno osnovo in uveljavljajo davčne olajšave, vendar največ do višine svoje davčne osnove.

Tabela 10: Delež posamezne olajšave, s katero zavezanci zmanjšujejo davčno osnovo, glede na skupni znesek olajšav

Zneski so v mio evrih

Vrsta olajšave	Št. zavezancev	Znesek olajšave	Delež olajšave v celotnih olajšavah
Olajšava za investiranje	10.772	63,5	74,6%
Pokrivanje izgube	5.071	12,9	15,2%
Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj	27	0,7	0,8%
Olajšava za zaposlovanje invalidov	411	2,6	3,0%
Olajšava za zavezanca invalida	356	1,6	1,9%
Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju	155	0,1	0,1%
Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	231	0,3	0,3%
Olajšava za donacije - izplačila za humanitarne, invalidske, socialno-varstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno - izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke in religiozne namene	4.453	1,0	1,1%
Olajšava za donacije - izplačila za kulturne namene in izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	787	0,2	0,2%
Posebna osebna olajšava	357	0,8	1,0%
Olajšava za zaposlovanje brezposelnih oseb	85	0,3	0,3%
Olajšava za zaposlovanje po 5.členu ZRPPR1015 (Pomurje)	28	0,2	0,2%
Olajšava za investiranje po 6.členu ZRPPR1015 (Pomurje)	118	1,0	1,1%
Skupaj zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	17.702	85,0	100,0%

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

Iz tabele 10 je razvidno, da je zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave v letu 2016 uveljavilo 17.702 zavezancev (24,8 %), v skupni višini okrog 85 mio evrov. V povprečju so torej ti zavezanci zmanjšali davčno osnovo za 4.801 evrov.

Največji delež v celotnih olajšavah je s 74,6 % predstavljal olajšava za investiranje, ki jo je uveljavljalo 10.772 zavezancev, preko pokrivanja izgub je 5.071 zavezancev zmanjšalo davčno osnovo za 12,9 mio evrov. Ostale olajšave predstavljajo skupaj 10,1 % v celotnem znesku olajšav in torej znašajo 9,6 mio evrov.

2.2.5 Efektivna davčna stopnja

Efektivna davčna stopnja je izražena kot razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo. V letu 2016 je efektivna davčna stopnja za zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov znašala 4,1 % (Tabela 11).

Tabela 11: Porazdelitev zavezancev glede na efektivno davčno stopnjo

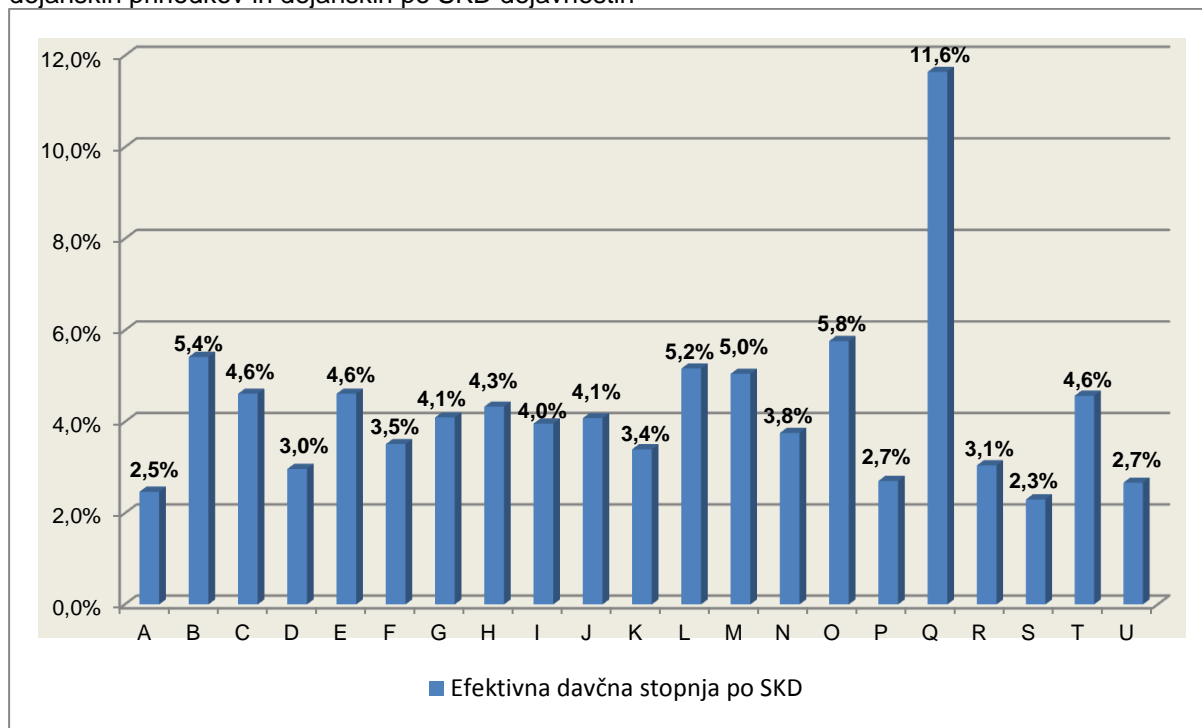
Zneski so v mio evrih

Razredi efektivne davčne stopnje	Št. zavez.	Delež	Davčni prihodki	Davčna obveznost	Povprečna efektivna davčna stopnja
pod 2%	47.548	66,5%	2.355,9	0,2	0,05%
od 2 % do 5 %	3.040	4,3%	365,6	1,3	3,50%
od 5 % do 8 %	4.422	6,2%	432,2	3,0	6,62%
od 8 % do 10 %	2.587	3,6%	307,6	2,7	8,86%
od 10 % do 13 %	3.012	4,2%	397,4	4,7	11,24%
od 13 % do 15 %	1.320	1,8%	214,0	3,0	13,98%
nad 15 %	9.548	13,4%	1.341,2	39,1	18,40%
Skupaj	71.477	100,0%	5.413,9	53,9	4,10%

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

Tabela 11 nazorno prikazuje, da je imelo kar 45 % zavezancev povprečno efektivno davčno stopnjo pod 2 %. V razredu z efektivno davčno stopnjo nad 15 % je bilo 41,9 % zavezancev, treba pa je poudariti, da so tukaj predvsem zavezanci, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov.

Graf 1: Pregled efektivne davčne stopnje za zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih po SKD dejavnostih*

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, Lastni prikaz MF

*SKD dejavnosti: A (kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo); B (rudarstvo); C (predelovalne dejavnosti); D (oskrba z električno energijo, plinom); E (oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki); F (gradbeništvo); G (trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil); H (promet in skladiščenje); I (gostinstvo); J (informacijske in komunikacijske dejavnosti); K (finančne in zavarovalniške dejavnosti); L (poslovanje z nepremičninami); M (strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti); N (druge raznovrstne poslovne dejavnosti); O (dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti); P (izobraževanje); Q (zdravstvo in socialno varstvo); R (kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti); S (druge dejavnosti); T (dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem, proizvodnja za lastno rabo); U (dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles).

Zanimiv je pregled efektivne davčne stopnje glede na SKD dejavnost (Graf 1), ki pokaže, da je najvišja efektivna davčna stopnja pri zavezancih, ki opravljajo zdravstveno in socialno varstvo (11,6 %). Najnižja efektivna davčna stopnja je bila pri zavezancih, ki so opravljali druge dejavnosti, znašala je 2,3 %.

3. Zavezanci, ki so vstopili v sistem v letu 2016

V letu 2016 je bilo 15.277 novih zavezancev, ki so oddali obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti (Tabela 9). Od tega je bilo 9.589 zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, ustvarili so okrog 127 mio evrov prihodkov in plačali 5,1 mio evrov davka. Zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, je bilo 5.688, ustvarili so okrog 105 mio evrov prihodkov in plačali približno 1 mio evrov davka.

Tabela 12: Osnovni podatki o zavezcih, ki so vstopili v sistem v letu 2016

Zneski so v mio evrih

Postavka	Zavezanci z dejanskimi odhodki		Zavezanci z normiranimi odhodki	
	Število	Znesek	Število	Znesek
ŠT. ZAVEZAN.	5.688		9.589	
DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI	5.096	104,7	8.989	127,3
DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	5.435	93,7	8.989	101,8
DAVČNA OSNOVA	3.744	13,9	8.985	25,5
Davčna izguba	1.697	2,9		
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	433	0,9		
OSNOVA ZA DOHODNINO	3.692	13,0	8.985	25,5
Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za doh (splošna olaj., olaj. za vzdrževane družinske člane,...)	2.791	8,2		
AKONTACIJA DOH	1.732	1,0	8.985	5,1
DAVČNA OBVEZNOST	1.730	1,0	8.948	5,1

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

Porazdelitev po prihodkovnih razredih je pokazala, da je večina novih zavezancev v letu 2016 ustvarila prihodke do 5.000 evrov. Med njimi je bilo zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, 42 %, medtem ko je bilo normirancev 40 %. Zavezancev s prihodki med 5.000 evrov in 10.000 evrov je bilo skupaj 18 %.

Efektivna davčna stopnja zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov je znašala 3,5 %, medtem ko je povprečna efektivna davčna stopnja za vse zavezance skupaj znašala 9,3 %. Efektivna davčna stopnja pri zavezcih, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, narašča sorazmerno z višino prihodkov vse do višine prihodkov med 55.000 evrov in 60.000 evrov, kjer je znašala 5,7 %.

Tabela 13: Porazdelitev novih zavezancev po prihodkovnih razredih v letu 2016

Zneski so v evrih

Razred prihodkov	Zavezanci z dejanskimi odhodki				Zavezanci z normiranimi odhodki				Vsi zavezanci
	Št. zavez.	Delež	Davčna obveznost	Povprečna EDS	Št. zavez.	Delež	Davčna obveznost	Povprečna EDS	Povprečna EDS
do 5.000	2.411	42%	0,0	2,5%	3.840	40%	297.083	20%	9,1%
od 5.000 do 10.000	952	17%	0,1	3,8%	1.799	19%	521.823	20%	10,9%
od 10.000 do 15.000	624	11%	0,1	3,4%	1.168	12%	571.692	20%	9,4%
od 15.000 do 20.000	421	7%	0,1	3,8%	725	8%	499.674	20%	8,9%
od 20.000 do 25.000	250	4%	0,0	3,8%	492	5%	439.416	20%	8,7%
od 25.000 do 30.000	176	3%	0,1	4,6%	353	4%	385.190	20%	8,9%
od 30.000 do 35.000	149	3%	0,1	4,7%	271	3%	351.562	20%	9,1%
od 35.000 do 40.000	117	2%	0,1	5,1%	202	2%	299.436	20%	9,3%
od 40.000 do 45.000	73	1%	0,0	5,5%	202	2%	341.050	20%	9,9%
od 45.000 do 50.000	74	1%	0,0	5,8%	302	3%	579.887	20%	12,4%
od 50.000 do 55.000	40	1%	0,0	6,6%	41	0%	83.680	20%	7,3%
od 55.000 do 60.000	33	1%	0,0	5,7%	35	0%	78.137	20%	7,2%
nad 60.000	368	6%	0,4	6,9%	159	2%	615.899	20%	8,7%
Skupaj	5.688	100%	1,0	3,5%	9.589	100%	5.064.530	20%	9,3%

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

Opomba: EDS – povprečna efektivna davčna stopnja

4. Priloge

Priloga 1: Primerjava zbirnih podatkov iz obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti od 2014 do 2016

Zneski so v mio evrih

Postavka	Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov						Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov					
	2014		2015		2016		2014		2015		2016	
	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek
Št. predloženih obračunov DDD	82.559		77.497		71.477		20.355		29.756		38.387	
Št. zavezancev za DDD	82.052		76.951		70.905		20.189		29.519		38.029	
DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI	79.113	5.701,50	74.566	5.605,70	68.709	5.413,9	19.000	305,1	28.293	573	36.566	818,7
DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	81.592	5.233,00	76.678	5.154,70	70.625	4.965,5	19.000	213,6	28.293	458,4	36.566	655,0
DAVČNA OSNOVA	64.935	542,4	61.285	520	57.609	502,7	18.998	91,6	28.286	114,6	36.557	163,8
DAVČNA IZGUBA	16.594	72	15.338	66,8	12.984	52,0						
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	18.759	89,2	18.014	88,9	17.702	85,0						
Pokrivanje izgube	5.414	13,9	5.191	12,9	5.071	12,9						
Olajšava za vlaganja v R&R	47	1,3	37	1,1	27	0,7						
Olajšava za investiranje	10.958	65,7	10.954	67,1	10.772	63,5						
OSNOVA ZA DOHODNINO	63.674	453,3	60.004	431,1	56.430	417,7	18.998	91,6	28.286	114,6	36.557	163,8
Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za doh (splošna olaj., olaj. za vzdrževane družinske člane,...)	52.776	230,5	50.866	225,3	48.486	215,8						
AKONTACIJA DOH	31.035	60,4	28.196	56,4	26.465	54,1	18.993	18,3	28.278	22,9	36.550	32,8
DAVČNA OBVEZNOST	31.031	60,4	28.193	56,3	26.460	53,9	18.987	18,3	28.264	22,9	36.496	32,7

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

Primerjava obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti od leta 2014 do 2016 kaže, da je število zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, skozi obdobje upadlo (za 13,4 % v letu 2016 glede na 2014), na drugi strani pa je število zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, naraslo (kar za 88,6 % v letu 2016 glede na 2014). Istočasno s padanjem števila zavezancev z dejanskimi odhodki so se zmanjševale tudi obračunske postavke, od prihodkov, olajšav, davčne obveznosti itd. Pri normiranih je slika obratna, saj so se vse obračunske postavke povečale, kar se odraža tudi v davčni obveznosti, ki je znašala v letu 2016 kar 32,7 mio evrov, kar je za 78,7 % več kot v letu 2014.

Priloga 2: Primerjava efektivne davčne stopnje po prihodkovnih razredih, zavezancev ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, v obdobju od leta 2016 do 2016

Razred prihodkov	Efektivna davčna stopnja 2014	Efektivna davčna stopnja 2015	Efektivna davčna stopnja 2016
brez prihodkov	0,02%	0,02%	0,02%
do 5.000	3,55%	3,20%	3,15%
od 5.000 do 10.000	3,89%	3,39%	3,36%
od 10.000 do 15.000	3,06%	2,72%	2,47%
od 15.000 do 20.000	2,63%	2,51%	2,32%
od 20.000 do 25.000	2,88%	2,62%	2,48%
od 25.000 do 30.000	3,24%	2,76%	2,88%
od 30.000 do 35.000	3,67%	3,28%	3,23%
od 35.000 do 40.000	3,98%	3,79%	3,49%
od 40.000 do 45.000	4,33%	4,04%	3,77%
od 45.000 do 50.000	4,62%	4,16%	3,99%
od 50.000 do 55.000	4,64%	4,50%	4,13%
od 55.000 do 60.000	4,89%	4,62%	4,19%
nad 60.000	7,59%	7,35%	7,46%
Skupaj	4,32%	4,10%	4,10%

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

Efektivna davčna stopnja zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov se v obdobju od leta 2014 do 2016 ni bistveno spreminjala. Najvišja je bila sicer v letu 2014, ko je znašala 4,32 % v letih 2015 in 2016 pa je bila identična in je znašala 4,10 %.

Priloga 3: Porazdelitev zavezancev po prihodkovnih razredih v obdobju od leta 2014 do 2016, ločeno glede na vrsto ugotavljanja davčne osnove

Razred prihodkov	Zavezanci z dejanskimi odhodki				Zavezanci z normiranimi odhodki			
	2014	2015	2016	Indeks 2016/2014	2014	2015	2016	Indeks 2016/2014
do 5.000	13.974	12.289	10.718	77	7.048	8.504	10.041	142
od 5.000 do 10.000	8.594	7.875	6.601	77	3.300	4.526	5.540	168
od 10.000 do 15.000	8.193	7.413	6.630	81	2.286	3.393	4.315	189
od 15.000 do 20.000	7.124	6.829	6.101	86	1.956	2.908	3.616	185
od 20.000 do 25.000	5.934	5.604	5.051	85	1.331	2.136	2.812	211
od 25.000 do 30.000	4.444	4.269	4.027	91	969	1.583	2.165	223
od 30.000 do 35.000	3.630	3.362	3.163	87	720	1.266	1.725	240
od 35.000 do 40.000	2.938	2.861	2.767	94	611	1.059	1.517	248
od 40.000 do 45.000	2.523	2.449	2.368	94	547	955	1.457	266
od 45.000 do 50.000	2.285	2.283	2.280	100	1.033	1.723	2.516	244
od 50.000 do 55.000	1.503	1.463	1.405	93	89	248	354	398
od 55.000 do 60.000	1.381	1.315	1.282	93	47	204	302	643
nad 60.000	19.629	19.485	19.084	97	238	1.251	2.027	852
Skupaj	82.152	77.497	71.477	87	20.175	29.756	38.387	190

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

Podatki kažejo, da se je v letu 2016 glede na leto 2014 število zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, zmanjšalo za 7 %. Največji upad je viden v prvi dveh razredih s prihodki do 10.000 evrov. Na drugi strani pa se je v letu 2016 močno povečalo število zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, skupaj kar za 90 % glede na leto 2014. Največje povečanje je vidno v razredu s prihodki nad 60.000 evrov kar za 852 %..

Priloga 4: Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave v obdobju od leta 2014 do 2016

Zneski so v mio evrih

Vrsta olajšave	2014		2015		2016	
	Št. zavezancev	Znesek olajšave	Št. zavezancev	Znesek olajšave	Št. zavezancev	Znesek olajšave
Olajšava za investiranje	10.958	65,7	10.954	67,1	10.772	63,5
Pokrivanje izgube	5.414	13,9	5.191	12,9	5.071	12,9
Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj	47	1,3	37	1,1	27	0,7
Olajšava za zaposlovanje invalidov	345	2,1	378	2,3	411	2,6
Olajšava za zavezanca invalida	310	1,3	356	1,6	356	1,6
Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju	102	0,1	141	0,1	155	0,1
Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	279	0,3	255	0,3	231	0,3
Olajšava za donacije - izplačila za humanitarne, invalidske, socialno-varstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno - izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke in religiozne namene	4.841	1,0	4.286	1,0	4.453	1,0
Olajšava za donacije - izplačila za kulturne namene in izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	857	0,2	742	0,2	787	0,2
Posebna osebna olajšava	363	0,9	341	0,8	357	0,8
Olajšava za zaposlovanje brezposelnih oseb	96	0,3	107	0,4	85	0,3
Olajšava za zaposlovanje po 5.členu ZRPPR1015 (Pomurje)		0,1	29	0,1	28	0,2
Olajšava za investiranje po 6.členu ZRPPR1015 (Pomurje)	156	2,0	131	1,0	118	1,0
Skupaj zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	23.768	89,2	22.948	88,9	17.702	85,0

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

Znesek olajšav in število zavezancev, ki uveljavljajo olajšavo, se je od leta 2014 dalje zniževal, v letu 2016 je 17.702 zavezancev zmanjšalo davčno osnovo z olajšavami za 85 mio evrov, kar je za 4,6 % manj kot v letu 2014.